

Restaurátorská dokumentace

POMNÍK OBĚTÍ VÁLEK VE LHOTCE

2016

BcA. Michal Durdis

Restaurování sochařských památek, sochařská tvorba, pozlacení

www.michaldurdis.cz

Na tuto dokumentaci se vztahují ustanovení autorského zákona. Právo k užití má vlastník památky, případně příslušný památkový orgán.

Šíření této dokumentace je bez svolení autora nepřipustné. Její uchování má význam z pohledu dalšího udržování památky v budoucnosti.

Prohlašuji, že restaurování bylo provedeno tak, jak je uvedeno v této dokumentaci.

V Poličce 29.9.2016

BcA. Michal Durdis

BcA. MICHAL DURDIS

Borská 35
362 63 DALOVICE - Vysoká
IČ: 737 07 767 DIČ: CZ8407261940

Údaje o památce

- Název: Pomník obětí válek (původně pomník obětí 1. světové války)
- Datace: 1921
- Autorství: Neurčeno
- Rozměry: Výška cca 3 m
- Materiály: Teraso, lomový kámen, beton, kov, druhotně žulové nápisové desky
- Umístění: Ve středu obce
 - Obec: Lhotka
 - Okres: Beroun
 - Kraj: Středočeský
- Památková ochrana: Není, je v evidenci válečných hrobů pod označením CZE2108-2916
- Známé předchozí zásahy: V minulosti druhotné doplnění nových nápisových desek, nedávno zřejmě obnova písma na deskách

Údaje o akci

- Vlastník: Obec Lhotka, Hořejší 16, 267 23 Lochovice
- Zadavatel: Obec Lhotka, zastoupená starostou Ing. Tomášem Hejdukem, PhD.
- Návrh na restaurování: BcA. Michal Durdis, 1.7.2016
- Restaurování: BcA. Michal Durdis, 16.9. - 30.9.2016
- Uložení dokumentace:
 - Obec Lhotka
 - Autor (elektronická záloha)

Popis díla

Jedná se o terasový pomník stojící na soklu z lomového kamene. Architektura je tvořena šesti základními díly. Vpředu se nachází téměř přes celou plochu dvě nápisové desky z leštěné žuly, které byly přidány druhotně v rámci doplňování jmen obětí druhé světové války. Pod deskami se zřejmě nachází jednodušší profilace či původní texty. Pomník je po bocích doplněn textovým doprovodem a zpředu ještě kovovým reliéfem s československým znakem.

Stav před restaurováním

Pomník vykazoval několik hlavních projevů degradace a poškození, spojených zejména s existencí díla v čase, kdy na něj působí klimatické podmínky. Bylo zřejmé, že kromě přidaných desek se jmény padlých postrádal pomník dlouhodobě péči. Tomu odpovídal stav, který se dal shrnout následujícími body:

- Celkové znečištění povlaky vegetabilního původu a prachovými depozity
- Korozivní produkty od reliéfu v ploše architektury
- Minerální usazeniny prostupující ze spárování i trhlinek ve hmotě materiálu, patrné zejména ve spodní části architektury (krápníkový efekt)
- Trhliny materiálu v plochách
- Narušené spárování
- Uvolněné některé části podezdívky z lomového kamene a trhliny
- Původní písmo po bocích architektury hůře čitelné a dlouhodobě neobnovované
- Chybějící jedna z podložek s krytkou kotvícího šroubu nápisové desky

Koncepce, průběh restaurování, použité technologie

Zásah navazoval na dochované řešení a neměnil základní vzhled ani charakter zpracování památky. Cílem bylo odstranění nežádoucích projevů poškození, následná obnova a konzervace matérie pro další období existence.

Rozsah a postup prací byl následující:

- Čištění tlakovou vodou
- Odstranění veškerých spár na architektuře
- Snímání minerálních depozitů
- Abrazivní dočištění
- Injektážní konsolidace do trhlin nejvíce postižených míst (Ledan D2 / Tecno Edile Toscana)
- Prolepení horního roztrženého dílu (Ledan D2 / Tecno Edile Toscana)
- Plastická retuš (směs na bázi románského cementu a portlandského cementu – Prompt / Vicat; Extracem / Holcim, písků různé frakce – technický sklářský, plavený, a záměsové vody – akrylátová disperze Primal SF016 / Rohm & Haas KG)
- Spárování včetně vyspravení soklu z lomového kamene (směs na bázi románského cementu a portlandského cementu – Prompt / Vicat, Extracem / Holcim, písků různé

frakce – technický sklářský, plavený, a záměsové vody – akrylátová disperze Primal SF016 / Rohm & Haas KG)

- Barevné retuše (jemně mleté práškové pigmenty Johann & Deffner (Johann & Deffner, akrylátová disperze Primal SF016 / Rohm & Haas KG)
- Vyzlacení písma po bocích (Iriodin StarGold / Kremer Pigments Inc., metylakrylátový kopolymer Paraloid B72, toluen)
- Doplnění chybějící krytky kotvícího šroubu nápisové desky (epoxidové lepidlo Gluepox Rapid F / DCH Sincolor)
- Nátěr krytek šroubů kotvících nápisové desky a reliéfu (zlatý prach, metylakrylátový kopolymer Paraloid B72, toluen)
- Čištění a přešetření nápisových desek za pomoci jemného leštícího filce a úhlové brusky
- Antivegetabilní nástřik (Sanatop likvid profi / Stachema)
- Hydrofobizace (Funcosil SL / Remmers)

Související práce:

- Předběžná prohlídka s fotodokumentací, zpracování záměru a nabídky
- Průběžná fotodokumentace jednotlivých fází
- Předání hotového díla zástupci obce
- Restaurátorská dokumentace

Doporučený režim

Občasně je potřeba sledovat stav památky a případné viditelné vady či výraznější změny konzultovat s restaurátorem.

Dílo by nemělo přicházet do styku s posypovými solemi, hnojivy a podobnými nežádoucími prostředky.

Přibližně po čtyřech letech by měla být obnovena hydrofobní ochrana celého povrchu. To může být eventuálně spjato s menším udržovacím zásahem v podobě čištění kamene a revize doplňků. Lze předpokládat, že přes aplikovanou prevenci bude pod stromy docházet na hrubém povrchu k růstu zelených povlaků.

Fotodokumentace

Pomník před restaurováním

Spodní partie pomníku; trhliny v podezdívce

Depozity minerálních usazenin na levé straně

Trhliny v horní části

Chybějící krytka kotvicího šroubu

Po celkovém čištění a průběhu zajištění trhlin

Rozpadávající se sokl z lomového kamene po čištění

Sokl po celkovém plastickém vyspravení

Horní část architektury po zajištění trhlin a plastické retuši

Detail přešlých nápisových desek s doplněnou krytkou kotvícího šroubu

Levý bok po celkovém restaurování

Horní partie po celkovém restaurování – vyzlacené písmo a retušované doplňky tmelených trhlin